

geval er politieke coördinatie nodig is.

Begin 2007 is de EU-ministerraad ook akkoord gegaan met het zogenaamde "Civil Protection Financial Instrument". Dit betreft een beschikking van de Raad op grond waarvan financiële steun kan worden verleend om de doeltreffendheid van de reactie op ernstige noodsituaties, zoals natuurlijke en door de mens veroorzaakte rampen, daden van terrorisme, met inbegrip van chemische, biologische radiologische en nucleaire (CBRN) te ondersteunen. Voor het uitvoeren van deze activiteiten is een budget van circa 190 miljoen euro beschikbaar voor een periode van zes jaar. De Commissie werkt ondertussen aan implementatieregels. Op 5 juli 2007 is een voorstel aangenomen waarin de financiering van het transport nu geregeld is: de lidstaat heeft ofwel de mogelijkheid het transport zelf te regelen waarna een "grant" kan worden aangevraagd voor 50% van de transportkosten, of waarbij de lidstaat de Commissie verzoekt het transport zelf te organiseren. Het Community Mechanism for Civil Protection is het systeem om de samenwerking tussen EU-lidstaten bij rampenbestrijdingsinterventies te faciliteren.

Willy Bruggeman

3. BRITTEN RICHTEN NIEUWE GRENSPOLITIE OP EN VERSTRENGEN TERREURWETTEN

Een maand na de mislukte bomaanslagen in Londen en Glasgow (juni 2007) heeft de Britse regering aangekondigd dat terreurverdachten 56 dagen kunnen vastgehouden worden zonder beschuldiging, i.p.v. de nu geldende 28 dagen. In 2009 worden ook de eerste biometrische identiteitskaarten geïntroduceerd voor Britse burgers. Tegen het einde van 2008 moeten buitenlanders die langer dan een halfjaar in Groot-Britannië verblijven ook over zo'n identiteitskaart beschikken.

Ook komt er een ééngemaakte grenspolitie onder de naam "Border force", een dienst die zal bestaan uit de huidige douane- en immigratiediensten.

Willy Bruggeman

4. BIM BOM BAM: NAAR BIJZONDERE METHODEN VOOR DE BESTUURLIJKE POLITIE?

Van BOM naar BIM

Zich inspirerend op de bijzondere opsporings- en onderzoeksmethoden (BOM)¹, diende de vorige regering op 21 maart 2007 het *Wetsontwerp betreffende de methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten* (bijzondere inlichtingenmethoden of BIM) in bij de Senaat². Dat de betrokken Ministeriële kabinetten ooit de ambitie hebben gekoesterd om luttele maanden voor de federale verkiezingen nog een ontwerp van dien aard zonder grondig debat door het parlement te loodsen, is één zaak, doch het gaat hier natuurlijk over meer dan politiek. Het gaat over fundamentele rechten en vrijheden en over de verhouding tussen inlichtingendiensten, gerecht, bestuur, politie en onafhankelijke controle.

Aan kritiek geen gebrek. Auteurs zien in het ontwerp van BIM-wet een extra bevestiging van de trend tot versterking van de uitvoerende macht en tot "verheimelijking" van de rechtshandhaving³. Of nog: "het doel heiligt de middelen" en

¹ Wet van 6 januari 2003 betreffende de bijzondere opsporingsmethoden en enige andere onderzoeksmethoden, *B.S.*, 12 mei 2003, gedeeltelijk vernietigd door het Grondwettelijk Hof (Arrest nr. 202/2004 van 21 december 2004) en vervolgens gewijzigd door de Wet van 27 december 2005 houdende diverse wijzigingen van het Wetboek van strafvordering en van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op de verbetering van onderzoeksmethoden in de strijd tegen het terrorisme en de zware en georganiseerde criminaliteit, *B.S.*, 30 december 2005. Intussen werd ook die reparatiewet gedeeltelijk vernietigd (Arrest nr. 105/2007 van 19 juli 2007) - www.arbitrage.be.

² *Parl.St.*, Senaat, 2006-2007, 3-2138/1.

³ DE SMET, W., "De verheimelijking van justitie en politie", *De Juristenkrant*, 16 mei 2007, nr. 149, p. 2 - 3. De auteur verwijst daarvoor naar diverse disfuncties uit het verleden, zoals de zaak François, de operatie REBEL en, recenter, het arrest van het Grondwettelijk Hof over de BOM-wet en de uitspraak van het Hof van Cassatie over de zaak Erdal.

"de rule of law wordt een lachertje"⁴. Vooral het gebrek aan directe parlementaire controle wordt op de korrel genomen, alsook de mogelijkheid voor de gerechtelijke overheden om de verworven inlichtingen te gebruiken voor gerechtelijke doeleinden, terwijl die gegevens in een gewoon onderzoek niet aan de oppervlakte zouden komen. In toepassing van artikel 29 van het wetboek van strafvordering, zijn de inlichtingendiensten er immers toe gehouden om onmiddellijk alle misdaden en wanbedrijven waarvan ze in de uitoefening van hun ambt kennis krijgen, aan het parket te melden. Volgens VAN LAETHEM riskeren de inlichtingendiensten op die manier "een soort van nieuwe gerechtelijke politie bij het (federaal) parket" te worden, waardoor de "zuiverheid" in het gedrang zou komen, overigens niet alleen van het gerechtelijke werk, maar ook van het eigenlijke inlichtingenbeleid⁵. Het staat in de sterren geschreven, dat hoe meer bevoegdheden men aan de inlichtingendiensten zal toekennen, hoe luider ook de vraag zal klinken om hen vrij te stellen van de vermelde aangifteplicht⁶, of die minstens te laten uitstellen in de tijd. Of het College van Procureurs-generaal en het Federaal Parket een dergelijke versoepeling spontaan zullen toejuichen, valt te betwijfelen, doch het idee komt in elk geval reeds voor in het *Beleidsvoorbereidend document voor de nieuwe Kadernota Integrale Veiligheid 2008-2011*, dat de Federale Overheidsdiensten Justitie, Binnenlandse Zaken en Mobiliteit op 18 juli 2007 aan de Formateur hebben overgemaakt⁷.

Maar aangifteplicht of niet, feit is dat het BIM-ontwerp veel verder gaat dan de talloze andere - niet gepubliceerde - versies die reeds tussen 1995 en 2003 in regeringskringen hebben gecircu-

leerd. Toen ging de discussie erkel nog over de telefoontap voor de inlichtingendiensten, waarbij men in feite op zoek was naar een binnenlandse variant op de mogelijkheid tot het onderscheppen, het af luisteren, het kennisnemen of het registreren van elke vorm van communicatie uitgezonden in het buitenland, in het kader van buitenlandse militaire operaties⁸.

In voorliggend ontwerp daarentegen, is "het af luisteren, het kennis nemen van en het opnemen van communicaties" slechts één van de voorziene "uitzonderlijke methodes", naast de observatie en de doorzoeking in woningen (al dan niet met behulp van technische middelen), de oprichting of het gebruik van rechtspersonen, het gebruik van agenten met fictieve identiteit, het openmaken van post, het verzamelen van bankgegevens en het infiltreren in (private) informaticasystemen, al dan niet met behulp van technische middelen, valse signalen, valse sleutels of valse hoedanigheden. Verder voorziet het ontwerp ook in een aantal "specifieke methodes"⁹, terwijl de "gewone methodes" betrekking hebben op het inwinnen van informatie bij zowel private als publieke instanties en personen, waaronder de informantenwerking.

8 De wet van 3 april 2003 tot wijziging van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst en van artikel 259bis van het Strafwetboek, B.S., 12 mei 2003, kende deze mogelijkheid toe aan de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht (ADIV).

9 De observatie, al dan niet met behulp van technische middelen, op private plaatsen ofwel de observatie, met behulp van technische middelen op private plaatsen die toegankelijk zijn voor het publiek; de doorzoeking, al dan niet met behulp van technische middelen, van gesloten voorwerpen en van plaatsen die toegankelijk zijn voor het publiek of van private plaatsen; het kennisnemen van de identificatiegegevens van de afzender of de geadresseerde van post of van de titularis van een postbus; de maatregelen tot identificatie van de abonnee of de gewoonlijke gebruiker van een dienst van elektronische communicatie; de maatregelen tot opsporing van de oproepgegevens van elektronische communicatiemiddelen en de lokalisatie van de afkomst of de bestemming van elektronische communicatie.

4 Hofströssler, P., "Nieuwe bevoegdheden inlichtingendiensten miskennen fundamentele rechten", *De Juristenkrant*, 18 april 2007, nr. 174, p. 4.

5 VAN LAETHEM, W., "De verhouding tussen inlichtingendiensten en het gerecht gisteren, vandaag en morgen, *Vigiles*, 2007, nr. 1, p. 1-6.

6 Zie *Ibidem*, p. 5, voor een pleidooi in die zin. Bovendien vraagt de auteur zich af of men die methoden - indien nodig - dan niet beter rechtstreeks in de BOM-wet zou voorzien.

7 Niet gepubliceerd.

Exit openbare orde

Wat we tot nu toe hebben beschreven, zijn de direct zichtbare gevolgen van het BIM-ontwerp, inclusief het bijhorende publieke debat. Er is echter meer.

Artikel 4 van het ontwerp bepaalt: "In artikel 5 van dezelfde wet, § 2, eerste lid worden de woorden « artikel 7, wanneer ze betrekking hebben op de handhaving van de openbare orde en op de bescherming van personen » vervangen door de woorden « artikel 7, 3° »". Artikel 5 vervolgens, luidt: "Artikel 6 wordt opgeheven". Geen sterfeling die onmiddellijk de betekenis hiervan inziet. De artikelsgewijze bespreking van de Memorie van Toelichting leert ons echter al meer: "De voorgestelde wijzigingen in deze twee artikelen liggen in de lijn van de aanbevelingen geformuleerd door de Vaste Comités voor toezicht op de inlichtingen- en politiediensten in het dossier Erdal. Deze twee Comités zijn tot het besluit gekomen dat het noodzakelijk was om de Veiligheid van de Staat terug op zijn inlichtingenopdrachten te richten. Artikel 4 wijzigt artikel 5 van de organieke wet teneinde de vorderingen van de Veiligheid van de Staat door de minister van Binnenlandse Zaken te beperken tot de opdrachten voor bescherming van personen. Artikel 5 herroept bijgevolg artikel 6 van de organieke wet dat het medebeslissingsrecht van de minister van Binnenlandse Zaken over de Veiligheid van de Staat regelt."¹⁰

Men leze dit goed: in dezelfde tekst waarin voor de Veiligheid van de Staat de wettelijke basis wordt gecreëerd om observaties met behulp van technische hulpmiddelen te verrichten, wordt meteen uitgesloten dat deze mogelijkheid zou kunnen worden aangewend voor redenen van openbare orde en nationale veiligheid, zoals dat bij mevrouw Erdal (minstens gedeeltelijk) het geval is geweest. Bekijken we even (het publieke gedeelte van) het Rapport Erdal van het Comité I, dan lezen we daarin inderdaad: "Op 17 januari 2003 verzoekt de minister van Binnenlandse Zaken om de missie inzake toezicht onverminderd voort te zetten. Voor het Vast Comité I is het duidelijk dat deze elementen aantonen dat een

opdracht afkomstig van de minister van Binnenlandse zaken, evenals de instructies over de te gebruiken technieken wel degelijk aan de Veiligheid van de Staat werden gegeven op basis van voornoemd artikel 5. Wat de rechtvaardiging van de door de minister van Binnenlandse Zaken aan de Veiligheid van de Staat gegeven opdracht betreft, lijdt het geen twijfel dat het gevaar voor de openbare orde en de openbare veiligheid permanent aanwezig was (...)."¹¹

Met andere woorden: kon de Minister van Binnenlandse Zaken in het verleden de Veiligheid van de Staat nog gelasten met het verzamelen van inlichtingen omtrent personen of groeperingen die een gevaar vormen voor de openbare orde en de nationale veiligheid, dan kan hij volgens de opstellers van het ontwerp van BIM-wet dergelijke opdrachten voortaan alleen nog aan de politiediensten toevertrouwen. Of zoals de Minister van Justitie het uitdrukte in reactie op de aanbevelingen van het Comité I: "Je suis en effet convaincue que la SE doit clairement se recentrer sur sa mission de renseignement par rapport aux autres missions qu'elle assume. Or, je constate que d'autres services de l'Etat ont tendance à se reposer sur la SE pour éviter d'accomplir des missions qui en principe leur incombent plus naturellement."¹²

Het brengt ons naadloos bij de kern van ons probleem: als het niet langer tot de natuurlijke opdrachten van de inlichtingendiensten behoort, maar louter tot die van de politiediensten, om voor redenen van openbare orde de nodige observaties te verrichten met behulp van technische hulpmiddelen, op welke wettelijke

¹¹ Toezichtsonderzoek naar de wijze waarop de Veiligheid van de Staat haar toezichtsoverdracht t.o.v. Mevrouw F. Erdal heeft uitgevoerd, publieke versie, goedgekeurd door het Vast Comité I op 15 mei 2006 (http://www.comiteri.be/rapports/rapport_erdal_nl.pdf).

¹² Idem, pag. 86. De Minister voegde er zelfs nog aan toe: « A ce propos, j'ai déjà, par le passé, sugg  r   au Gouvernement de retirer des compétences de la SE l'ensemble des missions de protection qu'elle doit assumer lorsque des personnalités étrangères sont invitées sur notre territoire. Je pense, en effet, que cette mission relève plus du maintien de l'ordre public que du renseignement. »

¹⁰ Parl.St., Senaat, 2006-2007, 3-2138/1, pag. 24-25.

grondslag kunnen die zich dan baseren? Het is een vraag die zich overigens niet alleen stelt voor kwesties - zoals de zaak Erdal - die zich op het snijvlak tussen de bestuurlijke politie en het inlichtingenwerk bevinden, doch evenzeer voor alle "reguliere" situaties waarin a priori de politiediensten het gros van de informatie-inwinning voor hun rekening nemen. Denken we maar aan het uitsuren van mobiele filmploegen naar risico-evenementen, met de bedoeling om filmopnames te maken van de incidenten die er zich voordoen en met de bedoeling om de harde kernen van de groeperingen die deelnemen aan dergelijke gebeurtenissen te identificeren.

Mobiele filmploegen bij evenementen

Naargelang de keuze van de verantwoordelijken, moeten we vaststellen dat er vandaag twee aparte wegen worden bewandeld voor de legitiemer van het nemen van filmbeelden voor doeleinden van bestuurlijke politie, althans voor beelden, andere dan die bedoeld in de nieuwe camerawet¹³ of in toepassing van bijzondere wetten zoals de voetbalwet¹⁴.

De eerste weg is die van de BOM-wet, waarbij men aan de Procureur des Konings voorafgaandelijk de toestemming vraagt voor een observatie met technische hulpmiddelen. Een Procureur kan echter enkel oordelen over de *gerechtelijke* finaliteit van de maatregel: zijn er voldoende aanwijzingen voor strafbare feiten die de observatie wettigen? Vorig jaar nog deed er zich in Brussel een geval voor, waarin de magistraat weigerde om het gebruik van camera's door de politie toe te laten voor een bepaalde manifestatie, terwijl er volgens de politie nochtans goede

redenen waren om tijdens de gebeurtenis filmopnames te maken van het doen en laten van de leden van de extremistische groeperingen die aan die manifestatie deelnamen. Een operatie die van belang werd geacht voor de openbare orde, verzandde daarmee in het niets ...

De tweede, meer logische, optie is die van de bestuurlijke politie. Overeenkomstig artikel 44/1, eerste lid, van de wet op het politieambt (WPA), kunnen de politiediensten gegevens van persoonlijke aard en inlichtingen inwinnen en verwerken met betrekking tot de gebeurtenissen, de groeperingen en de personen die een concreet belang vertonen voor de uitoefening van hun opdrachten van bestuurlijke politie¹⁵. Eén en ander wordt nader uitgewerkt in de (niet gepubliceerde) bijlagen bij de Ministeriële richtlijn MFO-3¹⁶. De MFO-3 laat de politiediensten onder meer toe om in de uitoefening van hun opdrachten van bestuurlijke politie videobeelden of foto's te maken in het kader van de groeperingen die een bijzonder belang vertonen voor de openbare orde en die voorkomen op de lijst die de Minister van Binnenlandse Zaken jaarlijks goedkeurt. In die context wordt het de politiediensten toegelaten om gerichte observaties te verrichten met het gebruik van camera's.

We mogen dan ook stellen dat er regels bestaan, en we durven zelfs getuigen dat ze nauwgezet worden toegepast. Met de wet op de persoonlijke levenssfeer, de wet op het politieambt en de richtlijnen van de Minister samen, beschikken de politiediensten *de facto* over een afgelijnd

¹³ Wet van 21 maart 2005 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's, *B.S.*, 31 mei 2007.

¹⁴ Wet van 21 december 1998 betreffende de veiligheid bij voetbalwedstrijden, *B.S.*, 3 februari 1999. Het gebruik van de vaste camera's in de voetbalstadions wordt in het bijzonder geregeld door het Koninklijk besluit van 22 februari 2006 betreffende de installatie en de werking van bewakingscamera's in de voetbalstadions, *B.S.*, 3 maart 2006. Voor de mobiele filmploegen in en buiten de stadions daarentegen, is er geen specifieke regeling voor het voetbal voorhanden.

¹⁵ Ingevoegd door de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus (WGP).

¹⁶ Gemeenschappelijke richtlijn MFO-3 van 14 juni 2002 van de Ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken betreffende het informatiebeheer inzake gerechtelijke en bestuurlijke politie, *B.S.*, 18 juni 2002. Voor de bevoegde personen die toegang hebben tot de bijlagen, zie met name het Boek II (Verwerking van informatie inzake bestuurlijke politie), Fiche A01 (Principes en regels inzake de recherche van informatie van bestuurlijke politie), Fiche B02 (Verwerking van de informatie met betrekking tot de groeperingen) en Fiche B21 (Het nemen en de verwerking van beelden van personen in het domein van de handhaving van de orde).

kader, dat ervoor zorgt dat de inzameling en de registratie van informatie getoetst wordt aan de finaliteit van het politietoetreden, aan de principes van noodzakelijkheid en proportionaliteit en aan het concreet belang van de verwerking van de informatie.

Maar zelfs met al die feitelijke garanties, kunnen we er niet langer omheen: in het licht van (de toepassing van) het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM), vergt een inmening in de persoonlijke levenssfeer om redenen van nationale of openbare veiligheid een wet die toegankelijk is voor de betrokkenen en die voldoende precies is. Dit geldt evenzeer voor de beeldverwerking voor doeleinden van bestuurlijke politie¹⁷.

Van BIM naar BAM

Als onmiddellijke aanleiding tot het ontwerp van BIM-wet, verwezen de indieners naar de uitspraak in het proces GICM van 16 februari 2006, waarin de rechter zich vragen stelde over de conformiteit van artikel 13 van de wet op de inlichtingendiensten met het EVRM¹⁸. Welnu, dat artikel heeft een gelijkaardige draagwijdte als het hoger geciteerde artikel 44/1 uit de wet op het politieambt. Beide bepalingen kampen dus met hetzelfde probleem, maar desondanks koos de vorige Regering ervoor om zich te beperken tot de methoden voor de inlichtingendiensten. Het

is niet bepaald wat men zou kunnen verwachten van een "integraal en geïntegreerd" veiligheidsbeleid ...

Maar er is hoop. In het vermelde document ter voorbereiding van een nieuwe Kadernota Integrale Veiligheid, hebben de betrokken administraties aan de Formateur aanbevolen om in de toekomst niet alleen de BIM in ogenschouw te nemen, doch eveneens een wettelijk kader te voorzien voor de "Bijzondere Administratieve Methoden" of BAM, én daarbij ook alles voldoende op elkaar af te stemmen. Een wettelijk initiatief is noodzakelijk, zo luidt het, teneinde de diensten van bestuurlijke politie een beperkt aantal bijzondere methoden ter beschikking te stellen voor het inwinnen van informatie voor bepaalde legitieme doeleinden, zoals onder meer de bescherming van personen en instellingen. Het gaat daarbij niet om verregaande methoden zoals het af luisteren, het openen van poststukken of het binnendringen in informatiesystemen, doch enkel om een aantal mogelijkheden toe te passen op publieke plaatsen en op private plaatsen andere dan woningen, zoals bestuurlijke observaties met behulp van technische hulpmiddelen, het gebruik van tipgevers en informanten, sommige doorzoeken en maatregelen tot identificatie van groeperingen en personen van bijzonder belang voor de openbare orde, de mogelijkheid om als infiltrant deel te nemen aan bepaalde private vergaderingen, en de mogelijkheid om gebruik te maken van een valse naam, bijvoorbeeld om in te loggen op websites of om bestemming te kunnen zijn van het ledenblad van een groepering.

Ter afronding

Door hun aard zelf, staan bijzondere methoden steeds in een gespannen verhouding met fundamentele rechten, zoals o.m. het recht op beroep bij - of controle door - een onpartijdige instantie. De jongste vernietiging door het Grondwettelijk Hof van een deel van de BOM-wet, heeft dit nogmaals ten overvloede aangetoond. Ook het gebruik van BIM-gegevens voor gerechtelijke doeleinden, staat ter discussie. De toekomst zal uitwijzen hoe dit debat verder zal evolueren, doch men zal in elk geval een evenwicht moeten vinden tussen de nodige rechtsbescherming

17 LINERS, A., "De legitimiteit van foto's en beeldopnamen, door de politiediensten gemaakt in het raam van hun opdrachten van bestuurlijke politie", *Vigiles*, 2006, nr. 1, p. 21.

18 *Parl.St.*, Senaat, 2006-2007, 3-2138/1, p. 6-7. Artikel 13 van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst, *B.S.*, 18 december 1998: "In het raam van hun opdrachten kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten inlichtingen en persoonsgegevens opsporen, verzamelen, ontvangen en verwerken die nuttig kunnen zijn om hun opdrachten te vervullen en een documentatie bijhouden, meer bepaald met betrekking tot de gebeurtenissen, de groeperingen en de personen die een belang vertonen voor de uitoefening van hun opdrachten. De in de documentatie vervatte inlichtingen moeten in verband staan met de doeleinden van het gegevensbestand en beperkt blijven tot de vereisten die eruit voortvloeien."

enerzijds en de nood aan een optimale samenwerking tussen alle betrokken overheden en diensten anderzijds¹⁹.

Wat dat laatste betreft, is het opvallend dat het (huidige) ontwerp van BIM-wet voorziet om het vorderingsrecht van de Minister van Binnenlandse Zaken ten aanzien van de Veiligheid van de Staat met betrekking tot inlichtingen van belang voor de openbare orde, te schrappen. Er is vooralsnog geen enkele reden om aan te nemen dat dit de bestaande (samen)werking zou hypothekeren, doch het sterkt ons wel in de overtuiging dat (ook) de bestuurlijke politie nood heeft aan een aantal eigen methoden, op maat van de eigen finaliteit en onder het gezag van de bevoegde bestuurlijke overheden.

Juridisch gezien, worstelen zowel de diensten van bestuurlijke politie, als de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, met een identiek basisprobleem. Hun respectieve organieke wetten voorzien wel in een algemene grondslag tot het verzamelen van gegevens over - onder meer - extremistische groeperingen, doch die wetsbepalingen beantwoorden onvoldoende aan het principe van de voorzienbaarheid, zoals ontwikkeld in de rechtspraak van het Europees Hof te Straatsburg. Het zou overdreven zijn om te stellen dat louter omwille van de (gerechtelijke) observatie voorzien in de BOM-wet, observaties in een context van inlichtingenwerk of van bestuurlijke politie niet (meer) zouden kunnen, doch volhouden dat "wat niet verboden is, toegelaten is", kan uiteraard evenmin.

Is het in sommige omstandigheden perfect legitiem voor deze diensten om onder meer observaties - al dan niet met technische hulpmiddelen - te organiseren om dreigingen tegen de openbare veiligheid af te wenden, en bestaan daarvoor *de facto* reeds de nodige filters onder Ministerieel

gezag²⁰, *de lege ferenda* is een meer toegankelijk kader zeker welkom, niet in het minst wanneer men nog bijkomende mogelijkheden wil creëren²¹. Net zoals men destijds de omzendbrief van de Minister van Justitie van 24 april 1990 *betreffende de bijzondere opsporingstechnieken om de zware of georganiseerde criminaliteit te bestrijden*²² heeft doen evolueren naar de wet inzake de BOM, dient zich vandaag dezelfde behoefte aan voor de BIM en de BAM. We weten intussen al dat dit niet eenvoudig is, maar moeilijk gaat ook.

Piet Pieters*

19 Over die samenwerking, zie PIETERS, P., "De Minister van Binnenlandse Zaken als overheid van bestuurlijke politie", *Vigiles*, 2006, nr. 2, p. 87-104 en "Terrorisme en extremisme: coördinatie van de dreigingsanalyse", *Panopticon*, 2007, nr.2, p. 68 - 75. Voor de link met het Europese beleid, zie LAVAUX, S., "Europa versus terrorisme", *Politiejournaal & Politieofficier*, 2007, nr. 6, p. 20-23.

20 Naast het cameragebruik binnen de beschreven grenzen, laat de MFO-3 vandaag toe: het gebruik van open bronnen, de inzet van tipgevers en informanten voor de informatie-inzameling over te volgen groeperingen en hun leden, het heimelijk betreden van voor het publiek toegankelijke plaatsen of gebouwen, het bijwonen van openbare vergaderingen en meetings van extremistische en subversieve groeperingen, en tenslotte het bijwonen van openbare vergaderingen en meetings die worden georganiseerd door gewone drukingsgroepen, zowel in open lucht als in gesloten en overdekte ruimten, dit laatste echter niet systematisch. Momenteel uitdrukkelijk uitgesloten in het kader van de bestuurlijke politie, is het infiltreren of binnendringen van een groep en het gebruik maken van bijzondere technieken tot verzameling of opsporing van informatie, zoals de infiltratie en het bijwonen van privé-vergaderingen in gesloten en overdekte plaatsen.

21 Het infiltreren in een groep en het bijwonen van privé-vergaderingen in gesloten en overdekte plaatsen in het kader van de bestuurlijke politie, wordt momenteel door de MFO-3 uitdrukkelijk uitgesloten.

22 Aangepast bij ministeriële omzendbrief van 5 maart 1992; niet gepubliceerd.

* Juridisch adviseur openbare orde bij het Coördinatie- en Crisiscentrum van de Regering